

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašljova ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

USODNA NEDELJA V NEMČIJI

Od nedeljskega glasovanja v Prusiji je odvisna podpora inozemstva v Nemčiji — V zmago nacionalistov v Prusiji sicer nihče ne veruje, vendar pa presenečenja niso izključena

Berlin, 7. avgusta. d. Čim bolj se bliža dan ljudskega glasovanja o razpustu parlamenta na Pruskem, tem bolj divjo agitacijo razvijajo nemški radikalni krogi. Stahlhelmovci prirejajo vsak dan velike demonstracije, ki pa se morajo zaradi policijskih prepovedi vršiti v zaprtih prostorih. Tudi komunistične demonstracije so večinoma prepovedane. Malo groteskna je primerjava propagandnih spisov in lepakov, ki jih izdajajo v prilog svojih predlogov skrajni desničarji in skrajni levičarji, ki so na zunanji sicer zavezniški. Stahlhelm si je postavil za geslo uničenje maksizma, komunisti pa zatiranje, da gre za uničenje fašizma in imperijalizma. Vodja stahlhelmovcev Seldite je v svojem velikem propagandnem govoru naglašal, da bo Nemčija napredovala in dosegla zopet svojo moč le tedaj, če bo ostala zvesta staremu pruskemu izreku: Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal. Nemški narod je treba predramiti in one, ki še niso popolnoma utonili v maksizmu, dovesti nazaj v vrste nacionalnih bojev. Tudi ostali stahlhelmovski govorniki se odlikujejo s posebno agresivnostjo in soglasno zahtevajo obnovo velike in močne nemške armade. Za nedeljo je izdala policija zelo stroge varnostne ukrepe. Vse policijske osebe je v najstrožji pripravljenosti in vsi obhodi kakor tudi dovažanje volilcev na volišče je prepovedano.

V berlinskih političnih krogih je opaziti vedno večje vznemirjenje. Četudi nihče ne dvomi, da bo glasovanje izpadlo v prilog treznih in zmernih krogov, vendar ne zakrivajo, da tudi presenečenja niso izključena. Glasovanja se bo udeležilo okrog 10 milijonov ljudi. Stevilčno razmerje je naslednje: Stran-

ke, ki se zavzemajo za razpust pruskega parlamenta, so dobile pri zadnjih volitvah približno 12.6 milijona glasov. Če hočejo torej prodreti, morajo dobiti najmanj polovico teh glasov.

Lani 15. septembra, ko so se vršile parlamentarne volitve, je znašalo število volilnih upravičencev 26.4 milijona. Po sodbi vladnih krogov se bo to število povišalo za približno pol milijona, tako da je potrebnih za razpust parlamenta najmanj 13.5 milijona glasov. Odvisno je torej od tega, ali bodo vse stranke, ki se zavzemajo za razpust, spravile vse svoje volilce na volišče in vprašanje je, koliko so te stranke od parlamentarnih volitev narasle.

Če bo zahteva po razpustu parlamenta prodrla, potem mora Braunova vlada takoj odstopiti. Štetje in verificiranje glasov bo trajalo najmanj mesec dni. Ker je nato dopusten še enomesečen rok za prizive, bo definitivni rezultat ugotovljen šele sredi oktobra. Šele z objavo rezultata po notranjem ministru je smatrati glasovanje za zaključeno. Z istim dnem je potem smatrati parlament tudi za razpuščen. Nove volitve se morajo vršiti najkasneje 60 dni po razpustu, t. j. najkasneje do srede decembra. Novi parlament se more sestati 30 dni po volitvah, torej sredi januarja. Do takrat pa bi sedanja vlada na vsak način še nadalje vodila državne posle. Za usodo vlade so torej odločilne šele razpust sledenče parlamentarne volitve. Toda v pruskih vladnih krogih so trdno prepričani, da bi eventualne volitve rodile povsem drugačen rezultat, kakor pa sedanje ljudsko glasovanje, čeprav bi izpadlo v prilog nacionalistov. Lahko se zgodi, da bo novi parlament sicer dovolj močan, da bi vrnil sedanjo vla-

do, bo pa preslab in preveč razcepljen, da bi sestavil novo vlado. V tem primeru bi zopet ostala na krmlu Braunova vlada tako dolgo, dokler bi ne bila sestavljena nova.

Spopadi med komunisti in hitlerjevi

Pariz, 7. avgusta. AA. Havas poroča iz Herborna v Hessen-Nassau-u, da je prišlo do spopada med komunisti in narodnimi socialisti. Na obeh straneh so rabili strelno orožje. Ko je prišla policija, so streljali tudi nanjo. Več redarjev je bilo ranjenih. Policija je izvršila več aretacij.

Svarilo pruskega zunanjega ministra

Magdeburg, 7. avgusta. Pruski notranji minister Sewering je imel na nekem zborovanju govor, v katerem je obširno govoril o nedeljskem plebiscitu na Pruskem. V uvodu je orisal sedanji položaj Nemčije in nato nadaljeval:

»Kdor se boji inflacije, bo bo z dviganjem denarja iz bank in hranilnic le pospešil. Treba je predvsem treznosti in prudenosti, če hočemo priti iz sedanjih težav. Predvsem je potrebna mirna kri. Vsi uradniki, ki podpirajo one kroge, ki hujkajo mase in vzbujajo razburjenje, bodo morali iz državne službe. Nihče si tudi ne sme biti v dvomu, kaj bo sledilo, če nacionalisti s svojim plebiscitom prodor. S tem bo vse, kar obstaja, porušeno, toda oni ne morejo dati ničesar novega in boljšega. Bodoči parlament bo, ako zmaga nacionalisti, popolnoma nesposoben za zakonodajno delo. Zmaga nesposobnih republikov pomeni prekinitve pogajanj za zблиžanje s Francijo, obenem pa tudi prekinitve vseh razgovorov in upanj za večji kredit, ki je za sanacijo nemške krize tako nujen potreben.«

Prihod Brüninga in Curtiusa v Rim

Pariz, 7. avgusta. AA. Havas poroča iz Bitterfelda v južni Nemčiji, da je prišlo na postajo 40 narodnih socialistov, ko je vozil skozi postajo vlak s kancelarjem Brüningom in zunanjim ministrom Curtiusom. Narodni socialisti so skušali manifestirati na postaji proti nemškemu državniku. Policiji se je posrečilo onemogočiti vsako manifestacijo navzlic odporu narodnih socialistov. Policija je izvršila več aretacij.

Rim, 7. avgusta. AA. Davi sta dospela s posebnim vlakom, ki ga jima je dala na razpolago italijanska vlada, nemški kancelar Brüning in minister za zunanje zadeve Curtius. Listi naglašajo važnost tega obiska ter pričakujejo obširne pozdravne članke. Naglašajo, da je treba potovanje nemških državnikov smatrati kot logično posledico političnega razvoja in evropskega sodelovanja. Fašistični listi pravijo, da je fašistična vlada vedno delala za povratek zaupanja in miru med narodi.

Poplave na Kitajskem

Hankau, 7. avgusta. Položaj v hankauški provinci je še vedno zelo kritičen. Vode še vedno naraščajo. Beguncem, ki so se zatekli v višje ležeče kraje, ni mogoče dovažati živil, ker so vse prometne zveze prekinjene, letala pa ne zadošujejo. Ljudje umirajo od gladi. Voda prinaša ogromne množice človeških trupel, iz česar sklepajo, da je v višjih provincah položaj še bolj kritičen. Računajo, da je nad pol milijona ljudi brez strehe. Samo v Hankau jih je 160.000 moralo zapustiti svoje domove. Obstaja največja nevarnost epidemije, kar bi katastrofo še bolj povečalo. Za enkrat ni nobenega upanja, da bi se položaj zboljšal. Čeprav bi začele vode padati, bo trajalo več tednov, preden se bo voda odtekla.

Izbruh vulkana v Veracruzu

New York, 7. avgusta. Izbruh ognjenika je težko razdejal mesto Coscomatepec v državi Veracruz. Mnogo hiš je zaračala lava dosega in podrla. Tudi številni človeški žrtvi je zelo visoko. Dosej so potegnili izpod razvalin 15 trupel. Bruhanje vulkana je spremljalo močno podzemsko bobnenje. Prebivalstva se je polastila panika in je razbežalo v notranjost dežele.

Avstrija se opravičuje

Komunike avstrijske vlade o bombnih atentatih v Jugoslaviji

Dunaj, 7. avgusta. Vlada je izdala dunajskemu tisku naslednji službeni komunikaci:

V zvezi z zadnjimi bombnimi atentati v jugoslovenskih vlakih so v nekaterih jugoslovenskih listih izšli članki, ki več ali manj odkrito dolže avstrijsko vlado in avstrijske oblasti, da so s svojo malomarnostjo v skrbi za javno varnost železniškega prometa omogočile priprave za te atentate na avstrijskem ozemlju. Obenem se zahteva od avstrijskih oblasti, naj izdajo primerne ukrepe, da se to prepreči. Zato se uradno ugovarja.

Takoj potem, ko je bila avstrijska vlada obveščena o teh atentatih na jugoslovenskem ozemlju, je bila od vseh v avstrijskem ozemlju, bodisi med vožnjo, bodisi pred odhodom vlaka, kake nedovoljene manipulacije ali vihotapljanj v vagonih peklenski stroji. Preiskava se v sporazumu z jugoslovenskimi oblastmi izpolnjuje nadalje.

K trditvi beograjskih listov, da so duševni očetje teh atentatov jugoslovenski emigranti, ki bivajo na Dunaju, poroča »Neues Wiener Tagblatt«, da je eden izmed voditeljev teh emigrantov že pred tedni odstopoval v Pariz, kjer se mudi še sedaj, drugi pa je bil od avstrij-

skih oblasti pozvan, naj kot nadležni tujec zapusti avstrijsko ozemlje, ker mu avstrijske oblasti pod nobenim pogojem ne morejo več podaljšati dovoljenja za bivanje v Avstriji. Dotični emigrant je 22. julija zares zapustil Dunaj in odstopoval v inozemstvo.

V smislu odloka avstrijske železniške uprave se vrši sedaj strog pregled vseh vlakov, ki odhajajo v Jugoslavijo. Že na dunajskem južnem kolodvoru preišče vsak vlak pred odhodom poseben oddelek policije, ki pregleda v navzočnosti železniških strokovnjakov vse vagonne. Med vožnjo morajo sprevodniki strogo paziti na ljudi, ki vstopajo in izstopajo, ter vselej znova pregledati vagonne. Na omejenih postajah morajo vsi potniki izstopiti, nakar posebna komisija, v kateri so zastopniki železniške uprave, žandarmerije, policije ter carniki, zopet natančno preišče vse vagonne in šele, ko komisija dokonča svoje delo, smejo potniki zopet vstopiti in vlak nadaljevati vožnjo. Dosej pa pri teh pregledih niso ugotovili še nič sumljivega.

Dunaj, 7. avgusta. K vesti beograjske »Politike«, da je zaradi atentatov na železniške vake pričakovati diplomatskih korakov pri avstrijski vladi, sporoča urad zveznega kancelarja, da dosej v tej zadevi ni bil storjen noben diplomatski korak. V pozitivnem primeru se bodo seveda pristojna mesta bavila z zadevo.

Pomorska razorožitev

Ameriška vlada namerava predlagati ustavitev pomorskega oboroževanja za dve leti

Washington, 7. avgusta. »New York Herald« poroča, da namerava ameriška vlada predlagati vsem pomorskim državam uvedbo dvestoletnega oboroževalnega moratorija. Vse države, ki prihajajo v poštev, bi se morale obvezati, da v tem razdobju ne bodo gradile nobenih novih ladij, niti vršile modernizacije obstoječih edinic. Amerika upa na ta način doseči zastoj v oboroževanju, ki bi olajšal razprave svetovne razorožitvene konference, na drugi strani pa upa, da bi na ta način prihranila ogromne vsote, ker določa ameriški gradbeni program za prihodnji dve leti ogromne nove gradnje, ki bi poržle mnogo milijonov. Glede na finančni položaj Amerike kljub svojemu bogastvu v sedanji dobi

ne bi mogla lahko prenesti tako velikih izdatkov.

New York, 7. avgusta. Sedaj so postale znane podrobnosti ameriškega načrta za gradnjo mornarice v l. 1933, ki je izdelan po navodilih mornariškega ministra Adama. Po tem načrtu bo ameriška mornarica tako izpolnjena, da je ne bo prekašala nobena na svetu. Za nove gradnje odnosno za prenosno sedanjih bojnih ladij, je v tekočem proračunskem letu določenih okroglo 130 milijonov dolarjev. V prihodnjem letu bo baje za gradnjo pomorskih bojnih edinic izdanih 81 milijonov dolarjev. S temi izdatki bosta zgrajeni dve matični ladji za letala in nova 10-tisočtonska vojna križarka, velik torpedni rušilec in 6 novih ogromnih podmornic.

Sanacija nemških financ

Zadovoljiv pričetek svobodnega bančnega prometa v Nemčiji — Padec šterlinga — Porast francoskega zlattega zaklada

Berlin, 7. avgusta. AA. Po uradni ugotovitvi je denarni bančni promet prvega dne svobodnega prometa zadovoljiv ter prekaša vsako pričakovanje. Včeraj je bilo vplačanih v državno banko in njene podružnice 86 milijonov mark, izplačanih pa je bilo komaj milijon mark.

Pariz, 7. avgusta. AA. V dobro obveščenih finančnih krogih trdijo, da pogajanja privatnega značaja v Parizu med predstavniki nemške državne banke in predstavniki gotovega števila francoskih privatnih bank nimajo namena ustaviti kreditne, kakor nekateri trdijo. Cilj teh pogajanj je, da Nemčija oddrži kredite, ki so ji jih še dalje časa dajali francoski denarni zavodi, kakor tudi to, da se podaljša rok za izplačilo kreditov, ki jim je rok plačila že potekel. Pogajanja se bodo vršila še danes. Kakor trdijo dobro obveščeni krogi, so pogajanja na dobrem potu.

London, 7. avgusta. Berlinski dopisnik »Daily Herald« poroča, da je ameriški svetovalec Angleške banke, ki se mudi na povabilo nemške vlade v Berlinu, izjavil, da si bo Nemčija prva opomogla izmed vseh evropskih držav, čim preneha sedanja svetovna stagnacija. Nemška kriza je le prehodna in z daleka ni tako huda, kakor jo slikajo nemški krogi. Vsa stvar je več ali manj dobro inscenirana.

London, 7. avgusta. AA. V finančnih krogih trdijo, da je nenaden padec šterlinga povzročilo kupovanje dolarjev od strani Francoske banke, ki jih je plačala s šterlingi, vsekakor pa se smatra padec

šterlinga za prehodni pojav.

Pariz, 7. avgusta. Francoski zlati zaklad se je v minimumu tednu zopet povečal za 514 milijonov frankov in je dosegel rekordno višino na svetu 58.407 milijonov frankov.

London, 7. avgusta. AA. Predsednik vlade Macdonald je imel dolg razgovor s ameriškim državnim tajnikom za zunanje zadeve Stimsonom v vasi Rogart na škotskem, kjer se nahaja Macdonald na odhodu.

»Do X« na poletu v New York

New York, 7. avgusta. Kakor poročajo iz Macaida v Braziliji, je nemško ogromno letalo »Do X« na poletu iz Rio de Janeira v New York za tri ure prišlo v Macaido. Ob pol 4. popoldne srednjeevropskega časa se je zopet dvignilo za polet v Natal.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 272.62—272.94.6, Bruselj 785.79 — 788.15, Curih 1100.55 — 1103.85, Dunaj 791.83 — 794.23, London 273.92 — 274.74, Pariz 221.10 — 221.76, Praga 167.66 — 167.56, Trst 294.93 — 295.13.

CURISKA BORZA.
Beograd 9.08, Pariz 20.07, London 24.855, New York 512.25, Bruselj 71.40, Milan 26.78, Madrid 43.60, Amsterdam 206.50, Dunaj 72.—, Sofija 3.7175, Praga 15.175, Varšava 57.40, Budimpešta 90.025, Bukarešta 3.0475.

Fašistične izmišljotine

Senzacionalna vest tržaškega lista o izgredih na Sušaku, o katerih tamkaj pa tudi na Reki nihče ničesar ne ve

Sušak, 7. avgusta. Fašistični listi skušajo že od nekdaj predstavljati razmere v Jugoslaviji kakor jih žele, da bi bile. Glasilo fašistične stranke za Julijsko krajino »Popolo di Trieste« je objavilo včeraj vest, baje s Sušaka, o nekakšnih nemirih in bojih, ki so se v sredo odigrali v tem mestu. O teh nemirih nihče na Sušaku ničesar ne ve in o njih ne vedo niti prebivalci Reke, ki jih prihaja na tisoče vsak dan na Sušak. Fašistični listi, ki izhajajo na Reki, ne prinašajo ničesar o tem, kar poroča njihov tržaški tovariš »Popolo di Trieste«. To je zadosten dokaz, s kakšnimi sredstvi skuša fašistični tisk predstavljati položaj v Jugoslaviji.

»Popolo di Trieste« namreč pripoveduje, da so se uprli delavci v tvornici papirja Smith et Menier na Sušaku. Uprava tvornice ni hotela ugoditi njihovim zahtevam po povišanju plač, zaradi česar so delavci začeli stavkati. To pa še ni vse, kajti po izmišljotinah tega lista je uprava tvornice delavce odpustila in sprejela druge v službo. Odpustili delavci so ogorčeni nad tem postopanjem zamislili peklenski načrt. Odšli so na sušaški kolodvor, kjer so vrhli bombo, ki je eksplodirala. Pri tem sta

bili ubiti dve osebi, mnogo pa jih je bilo ranjenih. Strašna eksplozija je izzvala na Sušaku paniko. Pobunjeni delavci se niso ustavili pri tem, nego so oboroženi s puškami in revolverji izvršili več napadov na delavce, ki jih je uprava tvornice zaposlila po proglasitvi stavke. Ti napadi so se večkrat ponovili. Nemire so morali zadušiti s policijo, žandarmerijo in vojaštvom. Sušak je bil ves dan prizorišče burnih izgredov.

Kakor rečeno, nihče na Sušaku in niti na Reki o tem ničesar ne ve. Reka pa je danes v Italiji in je gotovo reski tisk vsaj tako fašističen kakor tržaški, a kljub temu o vsem tem ničesar ne ve. »Popolo di Trieste« bi se lahko prepričal o resnici pri fašističnih listih na Reki, saj obstoji med Trstom in Reko, pa tudi med Trstom in Sušakom telefonska in brezžarna proga. Vzdržuje se tudi reden avtomobilski, železniški in parobrodni promet, toda fašistom ni za resnico, temveč samo za tendenciozne senzacije, želeč na ta način prikazati italijanski javnosti, ki ji drugi, kakor fašistični listi niso dostopni, razmere v Jugoslaviji tako, kakor si jih žele oni, ki te izmišljotine širijo.

Odpor proti praškemu nunciju

Veliko ogorčenje čsl. javnosti — Tudi Nemci protestirajo proti postopanju papeževega nuncija

Praga, 7. avgusta. Včerajšnji govor in izjave papeškega nuncija Ciriacia je izzval v vsej češkoslovaški javnosti veliko ogorčenje. Vsi listi ostro zavračajo napade papeškega nuncija na sivolasega nadškofa in celo češki Nemci, ki nimajo pri vsem tem nikakih nacionalnih interesov, so naravnost ogorčeni. Včeraj so sklicali v Hebu veliko protestno zborovanje, na katerem so sprejeli zelo ostro resolucijo, odločno obsojajoč postopanje papeškega nuncija. V resoluciji naglašajo, da Vatikan očivid-

no ni pravilno roučen, kako je prišlo do izsiljene resignacije nadškofa dr. Kordača ter zahtevajo, da češkoslovaška vlada po svojem poslaniku intervenira pri Vatikanu. Nadškof dr. Kordač, naglašajo resolucija nadalje, si je s svojimi socialnimi pastirskimi listi postavil med češkim delavstvom brez razlike vere in jezika trajen spomenik in bo užival vedno največje spoštovanje. Nuncij, ki se je tako ponašal proti človeku, ki velja skoro za svetnika, ne more več ostati na svojem mestu in naj se čim prej poslovijo.

Tržne razmere v Ljubljani

Iz mesečnega poročila mestnega tržnega nadzorstva za mesec julij

Ljubljana, 7. avgusta.

Mestno tržno nadzorstvo objavlja poročilo za mesec julij, iz katerega posamezniki lahko dobijo glavne podatke:

Kruh in meso

Tržnine, prostornine in kazni se je na bruto 22.942,50 Din; vračunane pa niso pristojbine oz. kazni, ki jih pobira država. Higijenski zavod za preiskavo neprimerne hrane. Kruh je obdržal staro ceno. Pregledani so bili vsi pekovski lokali in pretehtan kruh, ki je imel povsod predpisano težo. En pek je bil kaznovan, ker je zavajal kruh v makulaturni papir, drugi pa, ker je imel v kruhu zapakeno žuželko. Vršila so se pogajanja s pekovo združenjem, da uvede prodajanje kruha v vrečah. Tozadnja odredba higijenskih oblasti v kratkem izide.

V svrhu znižanja cen mesa so se pričela pogajanja s mesarji že 10. julija in uspeh je bil, da so se cene res nekoliko znižale. (O tem smo že nekoliko poročali). Ljubljana je glede mesa zdaj med vsemi večimi mesti najcenejša. Pregledane so bile vse mesarske prodajalne in odpravljene vse nepravilnosti. Prodaja mesa je bila slaba. Rib je bilo več sladkovodnih kot morskih. Cene so ostale neizpremenjene, zab je bilo vedno dovolj.

Mleko, sadje, sočivje itd.

Cene so ostale neizpremenjene. Od 10 preiskanih vzorcev mleka in 9 vzorcev smetane je bilo slabih 6 vzorcev mleka in 1 vzorec smetane. Kvaliteta mleka in smetane je bila v splošnem zelo dobra, zlasti onega, ki ga dovajajo kmetice same. Načelo se je tudi vprašanje znižanja cen mleku, pa se je opustilo, ker so kmetje že itak v zelo težkem položaju.

Zadnje domače čenje so se prodajale 5. julija. Letos je bil zelo slab dovoz radi slabe letine marelic in breskev, zato je bila cena visoka. Breskve so prodajali po 16 do 28, marelice po 10 do 20 Din. Ogromna množina, vseh od 20.000 kg dnevno, je bilo na trgu bananškega in drugega sadja, zlasti hrušk. Cena je bila zelo nizka 3-4 Din kg. zgodnja jabolka so bila po kvaliteti po 4-8 Din. Izredno dobro so letos obrodile maline. Sploh je sadna letina dobra in trg je bil s sadjem prav dobro založen, pa tudi kupovalo se je zelo mnogo.

Sočivja je bilo v izobilju po nizkih cenah. Kislo zelje je prišlo na trg zelo zgodaj. Trnovčani so ga prodajali po 6, drugi pa po 4-5 Din. Ker se obeta zelo dobra letina zelja, je pričakovana veliko ponudbo kislega zelja po kmetih samih.

Cene se bodo spustile le take, ki bodo odgovarjale splošnim, kljub temu, da so se trnovski zalajski pritožili na višjo inštanco. Krompir je dobro obrodil, prodajajo ga 1-1,25 Din kg in naskup je ugoden. Gob ni bilo radi suše. Cene čebule in česna je padla na 2-3 Din odnošno 10-12 Din. Branjevkam je prepovedano prodajati v kmetijskih vrstah. Tržne oblasti so zaplenile nekaj mleka, karfiol in melon.

Predpisi, kazni in težave

Mesarji morajo imeti bele predpasnike, bele jopiče in bele kape. Prodajalci sadja pa tudi bele predpasnike in zavarovane kape, kmetice ne smejo prinašati in razkladati blaga v nečednih zunanjih, temveč v belim platnu ali pa v kosarjih. Kazni je bilo 17. Tržno nadzorstvo se mora boriti z velikimi težavami. Pri vsakem znižanju cen naletijo na odpor prodajalca. V primeru previsokih cen pozove prodajalce, da jih znižajo, tako da bodo dejansko odgovarjale vrednosti blaga. Tu so potrebna navedena dolga in opetovana posvetovanja in če ne gre drugače, sledi ovadba na sodišče radi navajanja cen po zakonu o dragini. Napadno je misliti, da sme upravna oblast I. stopnje sama diktirati cene. Ko se je tržni odsek boril za znižanje cen kruha in zelju, je moral to zadevo končno odstopiti sodišču, toda ves njegov trud in dober namen ni dobil priznanja niti pri sodišču, niti v javnosti. Za občinstvo je pa vendar bil dosežen uspeh, ker se je kruh in kislo zelje pocenilo.

Za cenejšo perutnino

Znano je, da je perutnina v Ljubljani draga. Kmetje bi sprevrli na trg več perutnine, če bi jo smeli voziti s seboj v vagonih. Železniška uprava naj bi ob tržnih dneh uvedla posebne vagonce, v katerih bi bilo kmetičem dovoljeno voziti perutnino. Tako bi cene padle. Seveda če blaga na trgu ni, tudi tržni urad ne more pričati nizkih cen. Javnost se mora zavedati, da tržno nadzorstvo nima pravice diktirati cen, temveč da lahko v posrednih primerih prodajalce samo ovadi sodišču. To pa ni zanesljivo sredstvo za ureditev cen, ker je zakonodajna v tem pogledu še pomanjkljiva. Javnost bi morala tržno nadzorstvo v njegovem težkem delu in prizadevanju za splošne koristi podpirati, saj je to v njenem lastnem interesu. Vsi sloji bi morali pomagati tržni oblasti, bodisi z nasveti, kalkulacijami ali prijavi cen v drugih krajih, zlasti po kmetih, ter ji nuditi tako dejansko in moralno podporo.

delavci regulirati Gradaščico ob Dobrovi ulici.

Dočim se vaa regulacija dela v Dukiških rokah, je gradnja trnovskega mostu poverjena stavbeniku Čurcu, ki bo najbrž gradil tudi mostiček pri Tomanjevi v Gradaški ulici. Glede navedenih na ta mostiček pa se še niso odločili.

Vsa ta regulacijska dela s mostovi bodo končana še letos.

Kraljev teden v Ljubljani

Mestna občina Ljubljana pripravila s sodelovanjem ljubljanskega veleposlana, gledališke uprave, pevskih in glasbenih organizacij, tiskoprometne zveze in strokovnjakov slavnostni teden v Ljubljani, ki se bo vršil od 29. avgusta do 8. septembra. Ogromne predpriprave za jesenski festival so v polnem teku, festival, ki se naziva »Kraljev teden«. Največje železniške prevozne olajšave in izredno postra in zanimiva prireditve bo ta čas privedla v Ljubljano desetstisoče tujcev iz vse države in inozemstva. Festival »Kraljev teden« bo prirejen v znamenju kulture, gospodarstva, ljudskega prometa in higijene, vse pa naj bo izraz patriotizma in ljubezni Slovencev do kralja in države.

Veleposlan priredi za časa »Kraljevega tedna« svojo jesensko prireditev »Ljubljana v jeseni« pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. O pestrem sporedu bomo poročali na drugem mestu.

Javnost gotovo zanima spored jesenskega festivala:

5. septembra: svečer ob 7. uri: fantazije, ob 8. uri: baladica, spreved po mestu, petje ljubljanskih zborov pred banko upravo in pred magistratom. Sodelujejo: godba »Slogoc«, »Zarjec«, vojska in sokolska muzika.

6. septembra: ob 11. uri dopoldne: Odkritje spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju, ob pol 5. uri popoldne: Predstava Gorenjskega slavstva na prostem v hotelu Tivoli, ob 8. uri svečer: Monstre koncert »Slogoc« in »Dravec« (100 godcev na pihala) prostor še ni določen, bržčas Kongresni trg ali Krekov trg. Vrtini koncerti ljubljanskih moških zborov po hotelih in restavracijah v Ljubljani.

7. septembra: ob 10. uri dopoldne: Cerkevni koncert na orgle v Stolnici. (St. Premr), ob 7. svečer: Predstava Hofmannsthalovega misterija »Slehernik« na Kongresnem trgu.

8. septembra: dopoldne: Promenadni koncerti »Slogoc« in »Zarjec«, ob 8. uri popoldne: Veliki koncert združenih zborov »Peške zveze« (2800 pevcev in pevki), ob pol 8. uri svečer: Gorenjski slavček na vrtu hotela Tivoli.

Prireditve, kakršnih Ljubljana še ni videla, naj si nihče ne zamudi ogledati. O podrobnostih bomo poročali v bodoče stalno.

N. B. Od 30. avgusta do 8. septembra bomo videli tudi film Turistovskega kluba »Slogoc« v »Kraljevstvu Zlatorog«.

Še o poklicni posvetovalnici

Maribor, 6. avgusta.

Vprašanje poklicne posvetovalnice pri nas postalo aktualno, kar dokazujejo razni predlogi in pobude zadnjega časa. Ze okrog 1. 1922 je raspravljali mariborski občinski svet o tej zadevi; profesor dr. P. Strimšek ni je v to svrhu tudi ogledal razne tovrstne inozemske ustanove. Stvar pa je padla v vodo, ker je izgledala začasno neizvedljiva. Letos je zopet našel to vprašanje učitelj J. Rupnik v vrsto radio predavanj; nekoliko pozneje je stavil tovrstnem predlog v benemskem svetu ravnatelj mariborske borze dela R. Golouh in pred kratkim se je o tej stvari raspravljalo pri sestanku ljubljanskih obrtnikov s učiteljskim. Zanimanja torej ne manjka, zdi se pa, da kljub temu še dolgo ne bomo imeli poklicne posvetovalnice po inozemskih vzorcih; stvar potrebuje časa in slasti — denarja.

Za ureditve te zamisli pa so potrebni še drugi pogoji. Predvsem potrebujemo pregleda o delovnem trgu naše države s oziranjem na rane vrste poklicev, zlasti svobodnih. Sestava takih pregledov na državno in samoupravno službo je lahka stvar, za ostala službena mesta in poklice pa je težavnejša, deloma radi večje lahkonosti v gospodarskem življenju, deloma pa tudi zato, ker bi bilo treba začeti malodane okrajaj; taki pregledi namreč skrajšajo mnogo drugega službe kot ravno tega, da služijo poklicnemu posvetovanju. Drugo, kar bi tvorilo nekaj začetek poklicni posvetovalnici, bi bila ustanovitev informativnega organa (pisarne, urada ali pa oddelka) kaže že obstoječe ustanove). Dosti je namreč primerov, ko se stari in mladina ne vedo obrniti na pravo mesto glede pojmov in raznih vrstah šol, poklicnih izobrazb in praksi, o poklicnih zahtevah v tovrstnem in duševnem pogledu, itd. Tak organ bi seveda ne izvrševal individualnega poklicnega posvetovanja, vendar bi nudil začetno več, kakor imamo sedaj. Tak začetek bi bi tudi ne bil strušen s kdove kakimi bremenmi, pač pa bi nedvomno mnogo koristil.

Naj se potrudimo rešiti vprašanje poklicne posvetovalnice na ta ali drugi način, potrebno je, da se nekaj stori. To bi bilo v interesu staršev, še bolj pa mladine.

X.

V filmskem ateljeju

V pavzi se izprehaja v filmskem ateljeju igralka. Kar zagleda neznanega gospoda.

— Kdo ste?, ga vpraša.
— Katoličan.
— Nisem vas vprašala, v kaj verujete, temveč kdo ste? Jaz n. pr. sem filmska igralka.

In v to verujete?

Napadalec pred sodiščem

Ljubljana, 7. avgusta.

Pred malim senatom se je vršila danes dopoldne obravnava proti napadalcu na atletu Josipa Šotlarja v Zgornji Šiški, mehaniku in posestniku v Dravljah Rudolfu Grudniku. Obtoženec se je 11. aprila svečer v neki gostini v Šiški bahal, kako je močan. Najprej je posiljal na junaški mečdan Feliksa Weissa in ko ga je ta premagal, se je spravil na atletu Šotlarja, da bi tudi s njim vlekel kljuko. Šotlar ga je pa zavril, naj ne sili vanj, češ, saj si bil že itak premagan. To je Grudnik tako razsrdilo, da je prisilil Šotlarja zausnico in mu zagrozil še z revolverjem. Odiel je iz gostilne, pa se je na pragu obrnil in pokazal revolver. Z avtomobilom se je odpravil na šiško stražnico in nalagal stražnike, da Šotlar v gostini razgraja. Na stražnici mu pa niso verjeli in zato se je vrnil Grudnik v gostilno sam.

Ta čas so bili Šotlarjevi tovariši že zapustili gostilno in Grudnik jih je počakal z avtomobilom v bližini. Čim so se mu približali, je dvakrat ustrelil s revolverjem. Ena krogla je zadela Šotlarja nad levo prsno bradavico tako, da mu je počkalo pljuča; obtičala mu je na hrbtu za kožo. Poškodba je bila smrtonosna in Šotlar se ima zahvaliti samo svoji močni telesni konstituciji, da ni umrl.

Šotlar, bivši sofer pri avtobusnem podjetju I. Carman, zahteva od obtoženca 68.000 Din odškodnine. Obtoženec ima le po posestvo, vredno po njegovi izjavi okrog 800.000 Din. Krivga se ne čuti, ker je bil baje napaden in se je samo branil. Baje sta ga na povratku Šotlar in še nekdo napadla in Šotlar ga je tiščal k tlom. Ker se ga ni mogel otresti, je streljal.

K razpravi je bilo povabljenih 15 prič, ker se pa ni javila glavna priča Šotlar sam, je bila obravnava po zaslišanju prič preložena.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 7. avgusta.

Oblasti zasledujejo že deli časa Franca Pečovnika, roj. 19. novembra 1913 v Selah in pristojnega v St. Janž na Dolenjskem, po poklicu brezposelnega delavca ter njegovega žilnega brata Jožeta Pečovnika, po poklicu delavca, ki sta, kakor poroča orožniška postaja v Slovenigradu, osumljena zločina požiga. V noči od 23. na 24. julija sta dva zlikovca napadla hlapca Jerneja Jamnika, uslužbenega pri Michaelu Hovniku na Selah pri Slovenigradu, mu vzela novo obleko, ga z nožem večkrat sunila v levo roko, nato zažgala Hovnikovo gospodarsko poslopje in pobežala. Hovnik ima 160.000 Din škode.

Te dni je bilo v Ljubljani izvršenih več tatvin. Ukrajenih in odpeljanih je bilo zapet več koles. V torek je nekdo z dvorišča hiše 5 v Jegličevi ulici odpeljal kolo mehaniku Marku Hraustu. Kolo je bilo vredno 200 Din, bilo je znamke »Aiglon«.

— Podobno smolo je imel tudi delavec Anton Šebenik, kateremu je nekdo odpeljal kolo izpred Ajžmanove trgovine v Solekem drevoredu. Kolo je bilo znamke »Orion«, vredno 1300 Din. — V zvezi s tatvinami koles zasleduje policija nekega delavca, ki je 4. t. m. prodajal v Škrabčevi ulici lepo moško kolo za 500 Din, vredno je pa bilo najmanj 1500 Din. Ker kolesa ni nihče hotel kupiti, je prodajal delavcem na neki stavbi posamezne dele kolesa za smešno nizke cene.

Posestnica Elza Bernatovič, stanujoča na Mestnem trgu, je prijavila, da ji je nekdo v juliju s podstrešja hiše odnesel zimsko moško suknjo v vrednosti 2250 Din in moški kožuhovinski suknjč v vrednosti 250 Din. — Delavcu Viktorju Koblerju je nekdo iz stanovanja na Vodovodni cesti 55 odnesel moške hlače in zimski suknjč v skupni vrednosti 500 Din. — Policija zasleduje delavca Paška Vuliča, ki je odnesel tovarišema Abramom Orlovicu in Rudolfu Kavarnicu iz stanovanja par čevljev in hlače v vrednosti 300 Din. — Strojniku Vinu Kavčiču, stanujočemu v Kosezah, je nekdo s okna odnesel 7 litersko steklenico v spiritu namočenih bonovnic v vrednosti 200 Din.

Iz Tržišča

— Dr. Hawlina umrl. Po dolgi in mučni bolezni je umrl okrajni zdravnik g. dr. Oto Hawlina, star komaj 55 let. Pokojnik je bil znan štrom Slovenije kot izredno simpatičen in plemenit mož. Med vojno je bil žel-zdravnik vojaške bolnice v Ljubljani in z nesrečnimi vojniki je ravnal tako lepo, da bo pretrpela vest o njegovi smrti vse, ki so ga poznali. Njegova soproga je iz znane rodbine Polakov — Cenetov. Poleg nje zapušta pokojnik tri otroke. Bodi mu lahka naša zemlja, ki jo je tako ljubil!

— Tržiško gasilsko društvo, ki je pri zadnjem velikem požaru utrpelo na svojem inventarju precejšnjo škodo, priredi v nedeljo 9. t. m. na veseličnem prostoru poleg Sokolnice velike tomlbo, katere čisti dobiček je namenjen nabavi novih cev. Izredno lepi dobitki, med njimi nov šivalni stroj in spalnica, ki so razstavljeni v kavarni Lončar, vzbujajo splošno pozornost in društvo upravičeno pričakuje veliko udeležbo. Tablice za tomlbo so naprodaj po vseh trgovinah v Tržiču in ljudje jih prav pridno kupujejo. Naj nihče ne zamudi prilike, da pomaga sebi in gasilec in naj živuje nekaj dinarjev v dobre namene. Začetek tomlbe bo točno ob 3. popoldne. Po tomlbi bo velika narodna veselica, pri kateri sodeluje priznana godba »Slogoc«.

— Tečaj za kapumenje se bo vršil v prostorih meštanske šole v soboto 8. t. m. Vsi, ki se za panogo narodnega gospodarstva zanimajo, so vabljeni, da se tečaja udeležijo. Kdor želi, da se mu v tečaju kapumje živili, naj prinese s seboj 3 mesece starega petelinčka, ki naj ga prej 36

ur strada in 18 ur prej naj mu odreče tudi vodo. Začetek tečaja je določen na 13. uro. Predavatelj pride iz Ljubljane od perutninarkega odseka kmetijske družbe.

— Prah in vročina gospodarstva tudi v Tržiču. Lansk leto so ulice že zjutraj redno škropili, letos pa je menda prah take vrste, da ne potrebuje vode. Ljudje morajo pred svojimi hišami in trgovinami sami poskrbeti, da jim prah ne dela prevelike sitnosti. Mestna občina bi pač lahko za to poskrbela, saj so potrebni hidranti skoraj na vsakem koraku.

Beležnica

Koledar.

Danes: Petek, 7. avgusta katoličani Kajetan, pravoslavni, 25. julija: Usp. Sv. Ana. Današnje prireditve.

Kino Matice: Gospod po naročilu. Kino Ideal: Zaprti.

Dežurne lekarne. Danes: Trnkoczy, Mestni trg 4. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

Tragedija v planinah

Noč od torka na sredo je bila v planinski koči na Rittnerhornu pri Inostu v višini 2261 m zelo burna. V koči je bilo več turistov, med njimi dva Dunajčana in nekaj nemških državljani. Dolčas so si preganjali s kartami, vmes so pa pili vino. 30letni zasebni uradnik Ludvik Schweigkofler iz Bocna se je sprl s svojim tovarišem, oskrbnikom Luiza Rauch ju je pa hotela pomiriti. Kar je potegnil Schweigkofler revolver, češ, da mora obračunati s svojim nasprotnikom, in ustrelil je nanj trikrat. Ena krogla je zadela inž. Gluspepa Gantiola iz Milana v glavo, druga pa oskrbnico v roko.

V koči je nastala panika. Turisti so planili na Schweigkoflerja in mu izrgali iz rok revolver. V splošni zmešnjavi je napadalec planil iz koč in izginil v noč. Oskrbnica je bila ranjena kot rečeno v roko, inženjerja Gantiola pa ni bilo mogoče rešiti. Umrl je že čez nekaj minut. Iz koč je takoj odšlo v dolino nekaj turistov obvestiti orožniško postajo. Schweigkofler se je na begu najbrž ponesrečil, ker sploh ni imel turistiške opreme.

Duhovnik in kabaretna plesalka

Nedavno umrli švedski nadškof Nathan Söderblom ni bil popularen samo zaradi svojih 15 doktorskih diplom, Noblove nagrade in kot član švedske akademije, temveč tudi po svoji brezmajni dobroti. Vse ljudi je imel rad, vsakemu je pomagal, če drugače ne, vsaj z dobrim nasvetom, čeprav pomoči ni zaslužil. Vsakemu je verjel, vsakega je po možnosti obdaroval bodisi iz lastnih ali cerkvenih sredstev. Radodarnost ga je za zapletla večkrat tudi v kočljive položaje.

Ko je bil še mlad duhovnik švedske cerkve v Parizu, ga je posetila nekega dne kabaretna plesalka. Opisala mu je svoje pestro življenje in ga prosila podpore. Da bi ga še bolj omeščala, mu je začela praviti o svoji dolgotrajni bolezni, zaradi katere je morala zapustiti svoje mesto in je bila dolgo brez službe. Najprej je morala prodati ves svoj nakit, potem pa še plesne obleke. Nazadnje je povedala duhovniku, da je švedska državljanka in da se je zatekla k njemu po pomoč. Ker je vedela, da njena prošnja ne bo odbita, si je naročila nove plesne obleke in dejala, naj pošlje račun duhovniku, sama ga je pa prišla o tem samo obvestiti.

Mladega duhovnika je njeno pripovedovanje tako ganilo, da je brez pomisleka izjavil, da je cerkev res dolžna poskrbeti za plesalko. To je plesalko takoj vzpodbudilo, da je prosila svojega dobrotnika še za denarno podporo, ki jo je tudi dobila. Potem so pa bile v cerkvenih računih zanimive postavke »za plesni trike«, »za kozmetična sredstva«, »za plesne čevljičke« itd. Švedski cerkev so te postavke tako presele, da je takoj odpoklicala Söderbloma iz Pariza.

Predznost.

— Gospod pozabili ste mi dati napitnino.

— To je predznost! Zahtevate napitnino od mene, ki sem častni član Lige proti pijančevanju.

Nesreča.

— Kaj porečeš na to? Moj brat se je kar tebi nič meni nič oženil, a star je že nad 60 let.

— Kaj bi rekel? Večno ne more biti na tem svetu srečen nihče.

Čuden kavalar

— Gospod, to je v najboljšem primeru netaktnost, da stopite prvi skozi vrata in pustite mene zadaj.

— Oprostite, milostiva, nisem opazil, da vam gre kot starejši prednost.

Novi most — trnovski ponos

Ta teden so začeli graditi pred trnovsko cerkvijo glavni most, ki bo prava umetnina

Ljubljana, 7. avgusta.

Trnovo, naše najslavnejše, ne le najlepše in najimpozantnejše predmestje, je prav za prav odrezano od mesta, čeprav je povezano z njim, odnošno je bilo kar s šestimi mostovi, s prulskimi, krakovskimi pri Zelokanju, brvijo v Gradaški ulici, z novim mostom ob Groharjevi cesti, z brvijo pri Koleziji in še nedavno z lesenim mostom pri cerkvi. Vsi ti mostovi namreč niso niti za enega, vsaj za takšnega ne, ki ga dobe Trnovčani še letos. Seveda je treba priznati, da je novi most pri Groharjevi cesti imeniten in stari med Trnovskimi in Krakovskimi nasipom glavna vez Trnovega z mestom. Vendar pa novega mostu Trnovčani še ne morejo uporabljati za vzorni promet, ker se ni med njim in Groharjevo cesto zasut prepad ter ni urejena cesta še na nobenem bregu.

Trnovo smo precej zapostavljali, priznati je treba. Trnovčani so pa bili preponosni, da bi se pritoževali. Dočim iz vseh drugih mestnih koncev kar dežujejo pritožbe v uredništva, da tam in tam tonejo v brozgi ali da se duše v prahu — se Trnovčani niso pritoževali niti pozimi, ko vseh niso mogli niti v mesto, čeprav so vajeni bresti po močvirju kot žabarij. Lesen most pred trnovsko cerkvijo, ki so ga pred dnevi podrl, je bil že tako na trilih nogah, da bi ga gotovo podrla nekoč bolj narasla Gradaščica. Ta most je bil najbolj prometni, saj je bil najkrajša svez Trnovega z mestom in zadnja leta se je Trnovo tudi začelo širiti ter je vzporedno s tem narasel promet. Najbrž bi pa Trnovo še vseeno ne dobilo novih mostov, če bi se ne regulirali Gradaščice. Z regulacijo se pa struga deloma uravna, bregovi se izpremenijo in za obrežno zidovje morajo izkopati temelje tudi pod obstoječimi mostovi, pri tem bi pa trpeli oporniki teh mostov. Vsekakor je treba s regulacijo rečne struge zgraditi tudi čez njo primerno mostove, kar je prav tako potrebno kot regulacija struge. In tako dobi Trnovo z regulacijo Gradaščice kar 3 nove mostove, eden je že zgrajen, kot rečeno, med Groharjevo cesto in Riharjevo ulico, drugega zgrade na kraju prejšnjega pri trnovski cerkvi, tretji bo pa med Gradaško in Cerkevno ulico, kjer je zdaj hrva za pešce. Slednji bo uporabljen samo za osební promet.

Glavni trnovski most, ki so ga pričeli graditi ta teden pred trnovsko cerkvijo, bo prava umetnina; osnutek zanj je izdelal arh. Plečnik, ki mu je lepo Trnovo še posebno pri srcu, zato je poskrbel, da bo novi most v lepi arhitektonski skladnosti

z okolico ter v slogu regulacije tega dela mesta.

Struga je tu široka 10,60 m. Čez njo bo razpet železobetonski mostni lok, vzpet 3,20 m, ki bo nosil zgornjo mostno konstrukcijo s cestniščem. Lok bo slonel na dveh močnih betonskih opornikih, ki bosta segala 2 m pod strugo in slonela na borovih pilotih. Stena med lokom in mostiščem in sploh vsi vidni, sunanji deli mostu bodo kamniti, tako, da bo most videti kamenit, čeprav bo železobetonski. Most bo dolg z ograjami 21,10 m, širok pa 18 m. Hodnika za pešce bosta široka po 4 m, da bodo Trnovčani imeli lahko kar pravo pravcato promenado na mostu. Cestišče samo bo pa še vedno dovolj široko, če odštejemo od 18 m 8 m in meter za debelino ograje. Most bo torej skoraj širši kot daljši. Mnogo nad 18 m široko sploh nimamo v Ljubljani nobene ceste, tako širokega mostu pa ni niti čez Ljubljano. Ze zaradi tega se bodo Trnovčani lahko postavili.

Most bo pa tudi lep, ne le širok. Ograja bo sredi mostu kamnita balustrada, na vsaki strani balustrade bo pa tvorila ograjo kararisto s kamnom izravnano ograjna mreža. Sredi desne ograje bo stal na kamnitem podstavku Janez Krstnik, kot kaže načrt, ne Janez Nepomuk, ki mu sicer navadno pripada prostor na mostovih. To je sicer vseeno, kdo bo krasil most, Peter ali Pavel, toda trnovski patron je Janez Krstnik in najbrž bodo postavili na most baš zaradi tega Janeza, da bodo Trnovčani počaščeni. Baje bodo postavili tudi ob levi ograji eno figuro, katerega svetnika bo pa doletela ta čast, da bo pendant Janezu, se še ne ve.

Najbolj značilen bo pa most zaradi štirih piramid, ki bodo stale na vseh štirih mostnih vogalih na koncih ograj in sicer na 1,10 m visokih kamnitih podstavkih, to je višine ograj. Osnovna plošev piramide je kvadrat s stranico 1,50 m. Piramide s podstavkom bodo visoke 3,90 m, bodo torej približno tako velike kot Čojzova piramida.

Most bomo potem takem lahko imenovali po piramidah ali tudi po fasonah, sicer pa to vprašanje še zdaj ni aktualno, saj so danes komaj še sabeli sabljati v strugo pilote za sagatno steno okoli temelja za levi opornik. Betoniranje opornikov bo tu mnogo lažje kot pri trnovski strugi, saj ne segata tako daleč pod strugo ter ne bo zaradi tega voda prodrla tako močno v temelje, zlasti ta, ker so včeraj zajezili Gradaščico v Kozarjah pri Viču. Včeraj so namreč začeli Dukiševi

Emile Gaboriau:

3

Vampirji v lememesta

Roman

»8. junija plačam na račun gospoda Tantaine... in tako dalje.«

Mladenec je bil baš podpisal menico, ko se je vrnila Roza, obložena z živili. Obraz ji je kar žarel od radosti, kakor da jo je doletela v življenju izredna sreča. Oči so se ji nekam čudno svetile. Toda Paul tega ni opazil, kajti gledal je starega eksekutorja, ki je pazljivo prečital menico, potem jo je pa spravil v žep, kot da je največja dragocenost.

— Razume se gospod, — je dejal Paul, — da je datum gola formalnost, ker ni verjetno, da bi prihranil v štirih mesecih toliko, kolikor sem dolžan vam.

Oče Tantaine se je nasmehnil.

— Kaj bi dejali, — je odgovoril, — če bi vam zdaj, ko sem vam posodil teh petsto frankov, za nameček še omogočil vrniti mi jih v enem mesecu?

— Kaj? To bi mogli storiti, gospod? — Sam seveda tega ne morem storiti, imam pa prijatelja, ki ima dolge roke. Ah, če bi ga bil nekoč ubogal, bi mi zdaj ne bilo treba stanovati v tem siromašnem hotelu. Sicer pa... Ali hočete stopiti k njemu v mojem imenu?

— Če hočem! Saj bi bilo blazno zamuditi tako ugodno priliko.

— No torej, še nocoj posetim svojega prijatelja in pomenim se z njim o vaši usodi. Pojdite k njemu jutri točno opoldne. Če se začne zanimati za vas, je vaša sreča tu.

Vzel je iz žepa vizitko in jo pomolil Paulu, rekoč:

— Moj prijatelj se piše Mascaret in tu je njegov naslov.

Roza je ta čas pripravljala obed. Miza je bila polna jestevin, v peči je veselo plapolal ogenj in v izbici sta goreli dve sveči, ena je bila zataknjena v polomljen hotelski svečnik, druga pa kar v prazno steklenico.

Pogled na polno mizo jestevin je Paula potolažil in pomiril tem bolj, ker je bil že pošteno lačen.

— Začnimo! — je vzkliknil. — Začnimo! Roza, sedi na svoje mesto, a vi, dragi gospod sosed, boste naju gotovo počastili in pokusili z nama jedi, za ka-

tere morava biti haležna samo vam.

Toda oče Tantaine se je zelo prijazno opravičil, čeprav je moral priznati, da je vabilo zelo zapeljivo. Zatrjeval je, da ni lačen in da ima na drugem koncu Pariza ob pol šestih svečer važno sejo, ki je ne sme zamuditi.

— Pa tudi z Mascaretom moram nujno govoriti, — je dejal Paul. — Moram mu povedati, da ga nameravate posetiti, in ugledati vam moram pot do njegove radodarnosti.

Odhajajoč je na stopnicah zastihl radostni smeh mladih zaljubljenec.

— No, le zabavajta se, tička, le zabavajta se! — je mrmral sam pri sebi, — morda se skupaj nikoli več ne bosta smejala.

Potem je odšel v hotelirjevo stanovanje in potrkal plaho na vrata kot clovek, ki mu je vzela beda ves pogum.

— Plačati vam moram za štirinajst dni, gospod, — je dejal boječ. In položil je na mizo bankovec za deset frankov. In ta čas, ko mu je Loupias pisal potrdilo, je začel govoriti o svojih zadevah; pravil je hotelirju, da mu je padla nepričakovano v naročje bogata dedščina tako, da se mu na stara leta ne bo treba pehati za kosčkom kruha.

Čim je pa stopil na ulico, se je skrbno ozrl na vse strani. Nekaj časa je ogledoval bližnje trgovine, potem je krenil naravnost v trgovino na vogalu ulice.

Lastnik te trgovine, debeluhast, nervozen možic, se je pisal Melusin. — Gospod, — je dejal z zapovedujočim glasom, ki se ni nič kaj ujemal z njegovo siromašno zunanostjo, — ali ni prav kar menjala neka mlada dama pri vas bankovec za petsto frankov?

— Da, gospod, — je odgovoril Melusin. — Toda, kako ste mogli to zvedeti?

Toda naenkrat je obmolnil, se prijel za glavo in pripomnil:

— Že vem!... Izvršena je bila tatvina in vi ste tatu za petami, je-li? O, to mi je znano... Ali naj vam povem, kako in kaj je bilo? Ko je prišlo siromašno oblečeno dekle z bankovcem, se mi je takoj zdelo, da nekaj ni v redu. Dobro sem si jo ogledal in opazil sem, da se ji roka trese.

— Dovolite, — ga je prekinil oče Tantaine, — saj vam nisem rekel, da gre za tatvino. Povejte mi raje, če bi spoznali tega deklica?

— Seveda, gospod. Bilo je prekrasno dekle in če se ne motim, stanuje tu bli-

zu v zakotnem hotelu. Ali naj pošljem vajenca na policijo?

— To bi bilo odveč, dragi gospod, — je odgovoril stari sodni eksekutor, — da, bil bi vam celo hvaležen, če bi za enkrat sploh molčali o tej zadevi.

— Oh, že razumem! Indiskretnost bi utegnila vse pokvariti.

— Seveda. Prosim vas samo, da mi dovolite zabeležiti si številko tega bankovca, če ga še imate. In prosim, da tudi vi zabeležite to številko v svoje knjige ter pripisete današnji datum.

Vse se je zgodilo po starčevi želji in gospod Melusin je spremil očeta Tantaine celo do praga; dolgo je zrl za njim trdno prepričan, da je storil v berača preoblečenemu — visokemu policijskemu uradniku važno uslugo.

Oče Tantaine je pa odšel na trg du Petit Pont in se oziral na vse strani, kakor bi koga iskal. Hodil je sem in tja in pogledal v vsak kotiček, naenkrat je pa pomirjeno vzkliknil. Zagledal je tistega, ki ga je iskal.

Bil je dvajsetletni postopač, ki bi mu pa clovek prisodil komaj petnajst let, suh, slabo raščen. Stal je na vogalu nabrežja St. Michel in Petit Ponta, iztegoval je roko in prosil miloščine, obenem je pa skrivaj pogledal na redarja pred mostom; prav nič ga ni motilo, da ga je redar že dolgo opazoval. Videč, da stoji dozdnevni berač nepremično na svojem mestu in da se zani-ma samo za milodare, je redar končno odšel. Postopač je nekaj časa zrl za njim in ko je zavljal za bližnjo hišo, se je porogljivo nasmehnil. Njegovi umazano-rdeči lasje so bili že redki, polti je bil jekleno sive, a iz oči mu je odsevala cinična predrznost.

Oče Tantaine je krenil naravnost k temu beraču in mu prisilil tako krupko zaušnico, da mu je odletela čepica z glave.

Postopač se je naglo obrnil, čim je pa zagledal starca, mu je zaprl sapo in zamrmral je:

— Zdaj me pa ima!

Sklonil se je in hitro pobral čepico.

— Tako torej izpolnjuješ nalogi, ki sem ti jo poveril! — je zarohnel oče Tantaine.

— Na moje priporočilo ti je preskrbel gospod Mascaret dobro službo, za-sluziš mnogo denarja in vsega imaš v izobilju. Toda dogovorjeno je bilo, da ne boš več beračil.

Kako živi Stalin

Tesno stanovanje v Kremu — Stalinova osamljenost — Diktatorjeva trdnjava pri Moskvi

V mladih letih, ko je prebival še na Kavkazu, je pasel Stalin ovce, skrbel za konje, delal v vinogradih, skratka služil si je vsakdanji kruh tako, kakor si ga morajo milijoni siromašnih kmetovskih otrok. Trdo delo v mladosti ni moglo ostati brez vpliva na Stalinov značaj. Stalin, ki je zdaj gospodar najmočnejše države na svetu, je za svoj visoki položaj izredno skromen. V Kremu ima majhno stanovanje. V prvi sobi, ki je obenem nekakšna jedilnica, je spal poprej na divanu njegov starejši sin od prve žene. Pozneje se je vpisal na visoko šolo in se preselil v internat, kjer je pa moral ležati na tleh, ker je bilo premalo postelj. Šele zadnje čase je zanj bolj poskrbljeno. Druga Stalinova soba je spalnica. V nji stanuje sam s svojo drugo ženo Nadeždo, rojeno Alilujevo. Po julijah dogodkih leta 1917, ko je nastopila začasna vlada v Rusiji proti boljševikom z represalijami, se je skrivaj Stalin pri očetu svoje sedanje žene, delavcu v elektrarni. Nadežda Alilujeva je bila zelo lepa in Stalin se je kmalu zaljubil v njo.

Stalinovo stanovanje v Kremu je opremljeno zelo skromno. O modernem pohištvo, tapaciranih stoli in divanih ni duha ne sluha. Vsemogočni vladar Rusije ima samo en naslanjač, v katerem sedi vsak dan po obedu nekaj časa s pipo v ustih in molči. Stalin vedno molči tudi doma pri obedu vladar grobna tišina. Le tu pa tam se sliši, kako naliva v kozarec vino. Stalin se ne more ločiti od svojega priljubljenega kavkaškega vina.

Kar se pa tiče jedi je Stalin zelo izbirčen in siten. Tako vsaj pripoveduje bivši svetnik sovjetske misije v Stockholmu S. Dimitrijevič v svoji knjigi »Stalin«, ki je izšla nedavno v Berlinu in ki jo čitajo Nemci še z večjim zanimanjem, kakor moderne detektivske in pustolovske romane. Prej so prinašali Stalinu obed iz jedilnice, kjer so bili na hrani člani sovjeta ljudskih komisarjev, zdaj mu pa kuhajo posebej. To pa niso nobene kaprice, kajti v Kremu se je zelo dobro. Stalin namreč nikomur ne zaupa. Vseh članov centralnega odbora in vseh komisarjev ni hotel še nih-

če zastrupiti, toda Stalina bi mogli odpraviti na oni svet tudi njegovi ljudje. Za vsak slučaj Stalin nikoli ne kadi tuje cigarete in nikoli ne napravi iz tuje steklenice niti požirka.

Privatnih posetov Stalin sploh ne sprejema. Izjemo je napravil doslej samo pri ameriškem novinarju Knickerbockerju in Bernardu Shawu. Pred vrati njegovega stanovanja stoji straža in brez dovoljenja nihče ne sme k Stalinu. Izvzeti so samo njegovi najbližji sodru-niki Molotov, Mikojan in Ordžonikidze, ga še ti smejo k njemu le v res nujnih zadevah. Stalinova žena pa sploh z nikomur ne občuje. Stalin ima rad opero in balet in zato večkrat zahaja v Veliko moskovsko gledališče, kjer sedi v velikih parternih loži, skrit za hrbtno Vorošilova, Karahana ali Jenukidze.

Stalin ima pa še drugo zabavo in sicer pianolo v svoji vili pri Moskvi, kjer zelo rad prebiva. Tu je preživel Lenin svoja zadnja leta in tu je tudi umrl. Zdal rad zahaja v beli dvorec z aleksandrovskimi stebri Stalina. Bele stene, beli in pozlačeni okvirji slik, kristalni lestenci, antične marmornate vaze, beli, pozlačeni fotelji, pokriti z baržunom, krasni težki svileni zastori, palme in figova drevesa, okrog dvorca velik park, vse strogo zastraženo, povsod patrulje, povsod posebne Stalinove straže, celo iz sosednih vasi so kmete že davno pregnali. To je kraj, kamor hodi Stalin po napornem delu počivati.

V sobah, kjer Stalin prebiva, je na mizah vse polno aktov, telefon, ki veže dvorec z Moskvo, neprestano poje, posebni kurirji švigajo semintja s povelji. Poleg pianole ima Stalin tudi domači kinematograf. Tako zastražen in ločen od sveta preživlja svoje dni rdeči diktator, mračen in osamljen, zato pa miren in neomajen v svojih sklepkih.

V času brezposelnosti. — Gospod šef, potegujem se po oglasu pri vaši tvrdki za mesto sluge. — Obžalujem, da vas ne morem sprejeti, prigrisalo se jih je že nad 100. — Morda bi me pa mogli sprejeti kot svojega namestnika, da bi namesto vas odklanjal in odganjal druge kandidate?

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Naš plemeniti, mil in dobri soprog, oče in tast oziroma brat, stric in svak, gospod

DR. DANILO MAJARON

advokat, častni doktor univerze kralja Aleksandra I., bivši predsednik odvetniške komore, predsednik društva »Pravniki«, imejitelj reda Sv. Save II. razreda, Belega orla V. razreda itd.

je danes ob 9. uri na Bledu po mučni bolezni zatisnil svoje blage oči.

Pogreb dragega nam pokojnika bo v soboto, dne 8. avgusta 1931. ob 17. uri popoldne izpred hiše, Napoleonov trg šte. 6, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1931.

FERDINANDA MAJARON roj. STARE, soproga; DR. FERDINAND D. MAJARON, advokat, sin; MARIJA RENATA MAJARON roj. TOSTI, sinaha

DRUŠTVO »PRAVNIK« v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njega soustanovitelj, častni član in dolgoletni predsednik, gospod

dr. Danilo Majaron

odvetnik, častni doktor univerze Kralja Aleksandra I. v Ljubljani

dne 6. avgusta t. l. preminil.

Pokojnikov duh nam bodi vodnik še v naprej, s tem najlepše počastimo njegov spomin!

LJUBLJANA, dne 6. avgusta 1931.

10272

PRODAJA DRV

Josip Kregar, Ljubljana, Kode-ljevo 19, telefon 2696. Drva se dobijo v vsaki množini, žaga-na ali nežagana, tudi cepljena in postavljena na dom. 2217

LADIJSKI POD

v debelini 25 in 30 mm, ima stalno na zalogi in prodaja po najnižji dnevni ceni »Iirijae«, d. z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20. 2215

BUKOVA DRVA

TRBOVELJSKI
PREMOG
pri št.
»KURIVO«
LJUBLJANA, Dunaj-ska cesta šte. 33
(na Balkanu)
Telefon 34—34

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja
lekarna Dr. G. FICCOLI,
LJUBLJANA, Dunajska c. 6.

KATERA

družina sprejme pridnega, 12 let starega dekleta v bližini liceja na hrano in stanovanje proti plačilu. Želi se, da govore doma nemško. Odda Anton Maver, Jegličeva 5. 2219

KUHARICA

strogo solidna in čista, najmanj 35 let stara, ki bi poleg kuhanja opravljala še druga hišna dela, dobi službo pri slovenski obitelji v Zagrebu. V poštove pridejo samo take, ki imajo letna spričevala. — Ponudbe na kavarno Medulić, Zagreb, Illica 59. 2224

4 SODARSKE POMOČNIKE za veliko delo sprejme takoj sodarski mojster Stefan Koser-nik, Vodnikova 17, Ljubljana VII. 2206

JUGOGRAD

izvršuje solidno in najceneje vse zgradbe ter tozadavne načrte. — Inž. Srečko Pust, — Inž. arh. Bogomir Pust, — Streliška 33, tel. 2025. 85L

JABOLKA, HRUŠKE

in razno drugo sadje razpošilja stalno po najnižji dnevni ceni Josip Dorn, Slov. Bistrica. 2223

MALINE

sveže in zrele, garantirano čiste, po Din 3 kg postaja Ko-čevje, v vsaki množini razpošilja F. Tschinkel, Kočevje.

Trboveljska premogokopna družba

naznanja žalostno vest, da je danes v Laškem preminul njen mnogoletni, velezaslužni in spoštovani gospod

Adolf Widra

rudniški ravnatelj v pokoju v Laškem.

Blagega pokojnika ohranimo trajno v najlepšem in častnem spominu.

LJUBLJANA, dne 6. avgusta 1931.